

MI AZ A MUNKACÉLÚ KIZSÁKMÁNYOLÁS?

Kizsákmányoló munkának nevezzük a méltánytalan munkakörülmények közt, rendkívül alacsony fizetésért végzett munkát. Általában csak a munka kezdetekor derül ki, hogy a munkavégzés előtt ígért jó feltételek és fizetés nem egyezik a valós körülményekkel. A munkát vállaló személy gyakran anyagilag és érzelmileg függ a munkaadótól, ezért csak nehezen vagy egyáltalán nem tud kilépni a helyzetből. A kizsákmányolás főként a szaktudást kevésbé igénylő ágazatokban történik, pl. földművelés, építkezés, gyári munka. Az áldozatok jellemzően férfiak, de nők is válhatnak munkacélú kizsákmányolás áldozatává.

KIK AZ ELKÖVETŐK ÉS HOGYAN VÁLIK VALAKI ÁLDOZATTÁ?

A kizsákmányoló munkát kínáló személy vagy ügynökség (elkövető) legtöbbször személyesen, de sok esetben online álláshirdetéseken vagy a közösségi médián toboroz. Az elkövető először nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az áldozat érzelmeire hasson, a bizalmába férkőzzön, kötődést alakítson ki vele. Ezt követően kerül sor a kecsegtető ajánlattételre. A felajánlott munkát magas fizetéssel és jó körülményekkel reklámozzák, melyhez nem szükséges szaktudás, külföldi munka esetén pedig a minimális nyelvtudás sem elvárt. Csak később, a munka megkezdése után derül ki, hogy a munka sokkal rosszabb feltételeket takar, mint ahogy azt az elkövető beharangozta. Ekkor azonban már nehéz kilépni a helyzetből, az elkövető fenyegetéssel, zsarolással, bántalmazással és a fizetés megvonásával tartja sakkban az áldozatot. A problémát nehezíti, hogy nem mindig egyértelmű, hogy milyen esetekben számít büntethetőnek a kizsákmányolás. Az elkövetők túlnyomó többsége férfi, gyakran büntetett előéletű és aluliskolázott.

A munkacélú kizsákmányolásra számos jel utalhat. Mikor fogj gyanút?

- Nincs munkaszerződésed
- Alacsony órabérért dolgozol
- Nem férsz hozzá a keresetedhez
- Szegényes szálláshelyed van
- Mindig más helyen kell dolgoznod, ennek a beosztását soha nem tudod előre
- A munkát adó személy azt mondja, hogy a munka során kell ledolgoznod az adósságod, pl. a kiutazás költségét
- Rossz, a helyi törvényeket sértő munkafeltételek közt dolgozol, mely csak a helyszínen derül ki (pl. hosszú munkaórák szünet nélkül, rendkívül nehéz fizikai munka, megfelelő védőfelszerelés hiánya)
- A munkát adó személy téged vagy a családodat fenyegeti, zsarolja, fizikailag vagy érzelmileg bántalmaz

TIPPEK A KIZSÁKMÁNYOLÁS MEGELŐZÉSÉHEZ:

Légy óvatos az irreálisan magas fizetést ígérő munkajánlatok esetében, akkor is, ha egy barátod vagy családtagod ajánlja a munkát

Ha a munkára jelentkezés során pénzt kérnek tőled, ne fizess és ne vállald el a munkát.

Ne vállalj el munkát munkaszerződés nélkül. A szerződést alaposan nézd át, ehhez akár szakember (pl. jogász) segítségét is kérheted.

Ha a szerződés idegennyelven íródott, kérd egy, a munkát kínáló személytől független tolmács segítségét.

Add meg a szálláshelyed címét és a munkáltatód adatait legközelebbi hozzátartozóidnak, barátaidnak.

Külföldi munkavállalás esetén írd fel előre a fontos címeket és telefonszámokat az adott országban, pl. a rendőrségét és a legközelebbi magyar nagykövetségét. Ezeket az elérhetőségeket érdemes akár fejből is tudnod.

Mindig legyen féltetett pénzed, amihez csak te férsz hozzá. Az összeg lehetőleg legyen elegendő a hazautazásodra és néhány napi élelmiszerre.

Fontos tudnod, hogy a munkacélú kizsákmányolás semmilyen formában nem elfogadható, akkor sem, ha az adott munkára saját beleegyezéssel jelentkezted. Sosem az áldozat a hibás.

Külföldön szinte minden országban van **magyar nagykövetség** (angolul: Hungarian Embassy), ahol magyarok dolgoznak és akik ilyen helyzetben segíteni tudnak. Az emberkereskedelem áldozatai számára az **Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT)** nyújthat bővebb tájékoztatást az elérhető jogi, hatósági, lakhatási és egyéb segítségnyújtási formákról a **06/80-20-55-20** számon. Ez a telefonszám ingyenesen hívható, a nap 24 órájában, a hét minden napján. Az elérhető szolgáltatásokról további információkhoz juthatsz az OKIT telefonszámán és honlapján (okit.hu).

A munkacélú kizsákmányolás belföldön és külföldön egyaránt megtörténhet. Az „**Álláskereső Magyarországon**” és az „**Álláskereső külföldön**” információk anyagainkban részletes információkat és tippeket találhatsz arról, hogy mire érdemes odafigyelni munkavállalás előtt.

TOVÁBBI HASZNOS INFORMÁCIÓT AZ EMBERKERESKEDELEM ÁLDOZATAI SZÁMÁRA
MAGYARORSZÁGON ELÉRHETŐ SZOLGÁLTATÁSOKRÓL ITT TALÁLHATSZ:

hungary.iom.int/ct-return